

SELETUSKIRI

Sotsiaalkaitseministri määruse **Erihoolekandeesutuste reorganiseerimine** juurde

I Sissejuhatus

Toetuse andmise tingimuste määruse on välja töötanud Sotsiaalministeerium.

Euroopa Regionaalarengu Fondi (edaspidi *ERF*) vahendite kasutamisel perioodil 2014–2020 Eestis on aluseks Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artiklis 14 nimetatud Partnerlusleppe alusel koostatud ning Vabariigi Valitsuse poolt heaks kiidetud ja Euroopa Komisjoni poolt kinnitatud „Ühtekuuluvuspoliitika Fondide rakenduskava 2014-2020“ (edaspidi *rakenduskava*). Rakenduskava viiakse ellu perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *STS*) § 1 lõike 1 punkti 1 alusel.

Vastavalt *STS* § 15 lõikele 1 võib investeeringuprojektidele toetuse andmiseks RA koostada investeeringute kava. Investeeringute kava alusel toetuse andmiseks kehtestab RA juht toetuse andmise tingimuste määruse (edaspidi *TAT*).

Vastavalt *STS* § 12 lõike 3 alusel antud Vabariigi Valitsuse 23.juuli 2015. a. korraldusele nr 295 on *ERF*-i kaasabil rahastatava meetme tegevuse **2.5.1 „Erihoolekandeesutuste reorganiseerimine“** rakendusasutuseks (edaspidi *RA*) Sotsiaalministeerium ja rakendusüksuseks (edaspidi *RÜ*) Rahandusministeerium.

Käesoleva määrusega kehtestatakse rakenduskava prioriteetse suuna 2 „Sotsiaalse kaasatuse suurendamine“ meetme 2.5 „Hoolekande taristu arendamine, keskkonna kohandamine puuetega inimeste vajadustele vastavaks“ tegevuse 2.5.1 „Erihoolekandeesutuste reorganiseerimine“ (edaspidi *meetme tegevus*) toetuse andmise tingimused. *TAT* on kujundatud vastavalt Erihoolekande arengukavale aastateks 2014–2020¹ (edaspidi *erihooletande arengukava*), Sotsiaalministeeriumi valitsemisala arengukavale 2014–2017, Vabariigi Valitsuse tegevuskavale aastateks 2014–2015 ja konkurentsivõime kavale „Eesti 2020“.

TAT sisaldab eesmärkide ja tegevuste kirjeldust, kulude abikõlblikkuse tingimusi, indikaatoreid ning rakendamise tingimusi. Mõju läbivatele teemadele on kirjeldatud määruse seletuskirjas.

TAT määruse ja selle seletuskirja koostas Sotsiaalministeeriumi välisvahendite osakonna peaspetsialist Marek Atonen (tel 626 9231, (marek.atonen@sm.ee)). Juriidilise ekspertiisi tegi Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Kadri Kurvits (tel 626 9340, kadri.kurvits@sm.ee).

II Määruse eesmärk

Meetme tegevuse eesmärgiks on tagada psüühilise erivajadusega inimestele paremad elamis-, õppimis- ja töötamistingimused. Toetatakse ööpäevaringse erihooletuste osutajate teenuseüksuste reorganiseerimist asutustes, kus ühes hoones on enam kui 30 ööpäevaringse erihooletuste teenuskohta ning taristu loomist kogukonnapõhistele erihooletuste teenustele.

---

¹ Kinnitatud sotsiaalkaitseministri 18. septembri 2014. a. käskkirjaga nr 152.

http://www.sm.ee/sites/default/files/content-editors/eesmargid_ja_tegevused/Sotsiaalhoolekanne/Puudega_inimetele/erihooletande_arengukava_2014-2020.pdf

Erihoolekandes on suund võetud kogukonnaga tihedamalt seotud toetavate teenuste osutamisele. Järkjärguline deinstitutionaliseerimine võeti eesmärgiks Riiklike erihoolekandeesutuste ja -teenuste reorganiseerimise kavaga² 2006. aastal. Kirjeldatud suundumustega alustati perioodi 2007-2013 ERF-i vahendite toel. Suleti ja reorganiseeriti institutsioonid neljas vanas mõisahoones ning lisaks viidi kahest mõisast välja ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamine. Loodi 550 kvaliteetset teenuskohta peremajades. Ehitatud üksused paiknevad Tapal, Karulas, Sinimäel, Viljandis, Kehras, Türil, Torvas, Väandras, Väana-Vitis, Uuemõisas ja Kodijärvel.

Psüühilise erivajadusega inimestel on jätkuvalt vajadus privaatse ja koduse eluruumi järele. Samas on neil esmalt vajalik kohaneda tegevustega oma üksuse piirides, edasi selle läheduses, et hiljem ise aktiivsemalt kasutada sealseid tegevusvõimalusi. Uutes üksustes on võimalikult tavapärased elutingimused, mis tagavad privaatsuse ja suurema personaalse tähelepanu ning individuaalse lahenemise. Teenuskohad luuakse kogukondadesse, mis annab võimaluse klientide igapäevased tegevused siduda kohaliku kogukonnaga.

Eesmärgi täitmise tulemusena on eelarveperioodil 2014–2020 loodud vähemalt **1400 kvaliteetset erihoolekande teenuskohta**.

Rakenduskava eesmärkide täitmist rahastatakse meetme eelarvest investeeringute kava rahastamisskeemiga ERF-i kaudu kokku **47 600 000 euro** ulatuses (osakaal 85% planeeritud kogueelarvest). Eestipoolne meetme tegevuse riiklik kaasfinantseering on planeeritud 6 132 000 eurot. Meetme tegevuse investeeringute kava kinnitab Vabariigi Valitsus korraldusega.

Investeeringute toel lõpetatakse ööpäevaringse teenuse osutamine mitmes suures ja vananenud ebasobivas asutuses. Vastavalt erihoolekande arengukavale väheneb perioodi lõpuks enam kui 30 inimesega teenuseüksustes elavate ööpäevaringset erihooldusteenust saavate psüühilise erivajadusega inimeste osakaal 65%-lt 30%-le.

Paralleelselt taristu arendamisega on oluline ka toetavate teenuste tagamine psüühilise erivajadusega inimestele. Kvaliteetsem ja integreeritum teenuste struktuur toetab psüühilise erivajadusega inimeste kogukonnas elamist ning aitab tagada neile sobivaim teenus.

III Määruse sisu ja võrdlev analüüs

Määrus koosneb kuuest peatükist ja 31-st paragrahvist. Peatükid jagunevad järgmiselt:

- 1) üldsätted;
- 2) toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus, toetuse osakaal ja suurus ning riigiabi;
- 3) investeeringute kava koostamise ja muutmise kord;
- 4) projektide elluviimise ja muutmise tingimused ja kord
- 5) toetuse saaja, rakendusüksuse ja rakendusasutuse ülesanded;
- 6) toetuse maksmine.

Määrusel on neli lisa:

Lisa 1. Taotluse vorm investeeringute kava koostamiseks

Lisa 2. Hindamistabel

Lisa 3. Toetuse taotluse vorm

Lisa 4. Seirearuande vorm

² Riiklike erihoolekandeesutuste ja -teenuste reorganiseerimise kava: http://www.sm.ee/sites/default/files/content-editors/eesmargid_ja_tegevused/Sotsiaalhoolekanne/Puudega_inimetele/riiklike_erihoolekandeesutuste_ja_-_teenuste_reorganiseerimise_kava.pdf

Määruse 1. peatükis kirjeldatakse määruse reguleerimisala, kirjeldatakse toetuse andmise eesmärk ja tulemus, nimetatakse rakendusasutus ja -üksus ning sätestatakse vaiete menetleja.

Määruse § 1 kohaselt kehtestab käesolev määrus toetuse andmise tingimused meetme tegevuse elluviimiseks.

Määruse § 2 määratleb toetuse andmise eesmärgi ja tulemuse (väljundinäitaja). Toetuse andmise eesmärgiks on tagada psüühilise erivajadusega inimestele paremad elamis-, õppimis- ja töötamistingimused. Meetme tegevusest toetatakse erihoolekandeteenuste osutamiseks vajalike teenuste pakkumiseks vajaliku taristu loomist, et psüühilise erivajadusega inimestel oleks võimalik loomulikumas elukeskkonnas igapäevaselt paremini toime tulla ja olla aktiivsem kogukonna liige. Toetust antakse kooskõlas erihoolekande arengukava eesmärkidega järgides Puuetega inimeste õiguste konventsiooni³ ning deinstitutionaliseerimise põhimõtteid⁴. Toetuse andmise tulemuse väljundinäitajaks on vähemalt 1400 kvaliteetset erihoolekande teenuskohta. Teenuskoha definitsiooni eraldi määruses ei anta, kuid määruse § 7 lõigetes 6 ja 7 kirjeldatakse meetme tegevusest toetatavaid loodavaid teenuseüksuseid (mille omakorda moodustavadki loodavad teenuskohad).

Määruse § 3 nimetab meetme RA ja RÜ. Vastavalt Vabariigi Valitsuse 23.juuli 2015. a. korraldusele nr 295 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirja kinnitamine“ on hoolekande infrastruktuuri projektide RA Sotsiaalministeerium. RÜ ülesandeid täidab Rahandusministeerium.

Määruse § 4 sätestab vaiete menetleja. RA otsuse või toimingu vaide menetleja on RA. RÜ otsuse või toimingu vaide menetleja on RÜ. Vaided vaadatakse läbi haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

Määruse 2. peatükis määratletakse meetme tegevuse abikõlblikkuse periood, selle raames toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus, toetuse osakaal abikõlblikest kuludest ja piirsumma ning riigiabiga seonduv.

Määruse § 5 sätestab meetme tegevuse abikõlblikkuse perioodi. Projekti abikõlblikkuse periood on rahastamisotsuses sätestatud ajaperiood, mis jääb ajavahemikku 1. jaanuar 2014. a kuni 31. august 2023. a. Rakenduskava abikõlblikkuse periood lõpeb 2023. aasta detsembris, meetme tegevuse abikõlblikkuse perioodi lõpptähtajaks on planeeritud 31. august, et tagada ajavaru ettenägematutel asjaoludel pikenenud projektide lõpetamiseks Rakenduskava abikõlblikkuse perioodil.

Määruse § 6 punkti 1 kohaselt toetatakse meetme tegevusest enam kui 30 ööpäevaringse erihooldusteenuse teenuskohta omava teenuseüksuse (asutuste nimekiri on toodud tabelis seletuskirjas allpool lk. 7) reorganiseerimist. See tegevus on suunatud olemasolevate asutuste ööpäevaringsete teenuskohtade ümber kujundamiseks selliselt, et ühes loodavas hoones ja teenuseüksuses oleks kuni 30 erihoolekande teenuskohta. Rajatavad teenuseüksused panustavad erihoolekande arengukava alaeesmärgi 2 (Erihoolekandeteenused on deinstitutionaliseerimise põhimõtteid järgivad) täitmisse. Arengukavas on seatud sihttasemeks vähendada enam kui 30 inimesega teenuseüksustes elavate ööpäevaringset erihooldusteenust saavate psüühilise erivajadusega inimeste osakaalu ööpäevaringset teenust saanud inimestest 2014. aasta 65%-lt 30%-le aastaks 2020.

Punkti 2 järgi toetatakse uute kogukonnapõhiste teenuskohtade taristu ehitamist, rekonstrueerimist, ostmist ja renoveerimist. Toetatakse peamiselt teenuste osutamiseks vajaliku

³ Puuetega inimeste õiguste konventsioon. <https://www.riigiteataja.ee/akt/204042012005>

⁴ European Expert Group on the Transition from Institutional to Community-based Care (2012). Common European Guidelines on the Transition from Institutional to Community-based Care. <http://deinstitutionalisationguide.eu/>

taristu loomist sotsiaalhoolekande seaduse § 10 lõigetes 1⁴ ja 1⁵ nimetatud toetatud elamise ja kogukonnas elamise teenustele. Loodavad kuni 30-kohalised teenuseüksused peavad sisaldama majutusega teenuskohti (hoone mahutavus maksimaalselt 30 teenuskohta ööpäevaringsele erihooldusteenusele, kogukonnas elamise teenusele või toetatud elamise teenusele), et panustada rakenduskava väljundindikaatori täitmisse, kuid projekti raames võib luua taristut ka muudele teenustele ja tegevustele, mis aitavad kaasa teenuseid saavate inimeste aktiveerumisele (nt tegevustoad, töötoad jm).

Tegevuste toetamiseks koostatakse investeringute kava, kus on eraldi välja toodud seniste enam kui 30-kohaliste erihoolekandeesutuste reorganiseerimise projektid (§ 6 punkt 1) ja § 6 punkti 2 alusel loodavad täiendavad erihoolekande teenuskohad (mis ei ole ööpäevaringse erihooldusteenuse kohad).

Määruse § 7 määratleb abikõlblike kulude mõiste ja selles esitatakse abikõlblike ja mitteabikõlblike kulude loetelu. Kulude abikõlblikkuse määramisel lähtutakse lisaks STS § 13 lõike 5, § 29 lõike 8, § 46 lõike 2, § 47 lõike 1 ja § 48 lõike 7 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määrusest nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*).

Lõikes 1 on toodud viide ühendmääruse abikõlblike kulude mõistele. Lõikes 2 määratletakse abikõlblikud kulud, mis on seotud käesoleva määruse §-s 6 nimetatud tegevustega ning sätestatakse abikõlblike kulude loetelu.

Punkti 9 järgi loetakse abikõlblikeks muuhulgas väliskeskonna rajamise kulud. Siia alla mahuvad projektikohane haljastus, pingid, paiksed spordivahendid ja aiaehitised (piirdekonstruktsioonid, kuurid, abihooned), mis mahuvad ettenähtud eelarve piiresse.

Punktis 10 toodud teavitamisega seotud kulud on eelkõige objekti EL märgistusega sildid ning tänu- ja infotahvlid vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. septembri 2014. a määrusele nr 146 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse andmisest avalikkuse teavitamise, toetusest rahastatud objektide tähistamise ning Euroopa Liidu osalusele viitamise nõuded ja kord“. Samuti projektide avaürituste ja nurgakivi paigaldamistega seonduvate ürituste kulud.

Punktis 11 on sätestatud, et hoonestamata ja hoonestatud maa ostusumma on abikõlblik kuni kümne protsendi ulatuses projekti abikõlblikest kuludest. Lisaks on abikõlblikud selle maa omandamisega seotud kulud.

Punkti 12 järgi abikõlblikud hoonete, ruumide, korterite ja elamute ostmise kulud kui eesmärgiks on pakkuda ruumides erihoolekandeteenuseid. Abikõlblikud on ka nende ruumide ostmise, remondi ja kohandamisega seotud kulud. Punkti 11 piirangut maa ostmise abikõlblikkuse osas antud punkti juures ei kohaldata kui tegevuse eesmärgiks on kasutada ostetud hooneid, ruume, kortereid või elamuid erihoolekandeteenuste pakkumiseks. Kuna ostuhinna ja ostetava vara renoveerimise hinna suhe võib kõikuda väga suurtes piirides ei ole otstarbeks sätestada piiranguid osakaalu osas, mis võib antud kulude tegemiseks projekti raames teha. Kulude vajalikkust eesmärkide saavutamiseks ning projektilahenduse sobivust hinnatakse taotluste menetlemise käigus.

Punkti 15 järgi on reorganiseeritavate teenuseüksuste klientide üleviimise ettevalmistuse kulud ehk Euroopa Sotsiaalfondi tüüpi kulud (sh lisapersonali värbamise ja koolituse kulud) abikõlblikud kuni 1,5 % ulatuses projekti abikõlblikest kuludest. Protsendi leidmisel on arvestatud AS Hoolekandeteenused kui eelarveperioodil 2007-2013 erihoolekande asutuste reorganiseerimist läbi viinud osapoole prognoose ja hinnanguid klientide individuaalse juhendamise ja arendamisega seotud kuludeks, sh täiendavate tegevusjuhendajate palgamiseks. Selliste

kulutuste roll on oluline psüühiliste erivajadustega inimeste liikumisel suurtest asutustest (ehk neile harjumuspärasest keskkonnast) väiksematesse üksustesse ja uude keskkonda.

Lõike 3 kohaselt on kinnisasja ostmisel toetuse saaja kohustatud esitama RÜ-le kinnisasja turuväärtuse kohta sõltumatu kvalifitseeritud hindaja eksperthinnangu, mis on väljastatud kuni 90 kalendripäeva enne ostutehingut. Hindaja peab hindamisel omama vastava varaklassi hindamiseks väljastatud vajalikku kutsetunnistust, mis on registreeritud kutseseaduse § 14 järgses riiklikus kutseregistris. Nõue puudutab lõike 2 punktides 11 ja 12 toodud ostude turuhinna tõendamist hetkel, kui vastava kulu katmiseks esitatakse RÜ-le maksetaotlus.

Lõike 4 kohaselt on käibemaks projekti raames abikõlblik kulu, kui on võimalik näidata, et vastavalt käibemaksu reguleerivatele õigusaktidele ei ole projekti raames tasutud käibemaksu sisendkäibemaksuna õigust maha arvata või käibemaksu tagasi taotleda ning käibemaksu ei hüvitata ka muul moel.

Sisendkäibemaksu mahaarvamisel lähtutakse käibemaksuseaduses (KMS) sätestatud sisendkäibemaksu korrigeerimise põhimõtetest (KMS § 32).

KMS § 29 lõike 1 kohaselt saab maksukohustuslane maksustamisperioodil tema maksustatavalt käibelt arvestatavast käibemaksust maha arvata maksustatava käibe tarbeks kasutatava kauba või teenuse sama maksustamisperioodi sisendkäibemaksu.

Seega ei saa sisendkäibemaksu arvestatud käibemaksust maha arvata ja see on abikõlblik Euroopa Regionaalarengu Fondist finantseerimiseks, kui:

- 1) toetuse saaja ei ole käibemaksukohustuslane vastavalt KMS §-des 19 ja 20 sätestatule;
- 2) käibemaksukohustuslasest toetuse saaja soetab kaupu ja teenuseid vaid KMS § 16 sätestatud maksuvaba käibe tarbeks või ettevõtlusega mitteseotud eesmärkidel, mille sisendkäibemaks ei kuulu mahaarvamisele vastavalt KMS §-s 29 sätestatule.

Lisaks lubab KMS § 32 sisendkäibemaksu osalist mahaarvamist, kui maksukohustuslane kasutab kaupu ja teenuseid nii maksustatava kui maksuvaba käibe tarbeks.

KMS § 33 kohaselt võib sisendkäibemaksu osalisel mahaarvamisel kasutada kas proportsionaalse mahaarvamise meetodit või otsearvestuse ja proportsionaalse mahaarvamise segameetodit.

Proportsionaalse mahaarvamise korral lähtutakse sisendkäibemaksu mahaarvamisel maksukohustuslase maksustatava käibe ja kogu käibe suhtest ning sisendkäibemaks arvatakse maha proportsionaalselt kogu sisendkäibemaksult.

Sotsiaalteenuste osutamine on KMS § 16 kohaselt maksuvaba käive, mille tarbeks soetatud kaupade ja teenuste sisendkäibemaksu ei saa arvestatud käibemaksust maha arvata. Lisaks põhitegevusele osutavad tervisekeskused teenuseid, mis kuuluvad käibemaksuga maksustamisele ja millelt arvestatud käibemaksust on haiglal õigus maha arvata nende teenuste tarbeks soetatud kaupade ja teenuste sisendkäibemaks.

Sisendkäibemaksu proportsionaalse mahaarvamise meetodit kasutades mõjutavad maksustatava ja maksuvaba käibe proportsiooni ka projektivälised arved. Kuna sisendkäibemaks arvatakse maha proportsionaalselt kogu sisendkäibemaksust ning seda ei ole võimalik seostada konkreetse arvega, siis on võimalus, et käibemaksu hüvitamisel Euroopa Regionaalarengu Fondist makstakse tagasi käibemaksu ka projektiga mitte seotud arvetelt. Kuna Maksu- ja Tolliamet maksab käibemaksu tagasi ka muudelt arvetelt, siis on tehniliselt keerukas kindlaks määrata, milline osa maksti tagasi projektiga seotud arvetelt ja milline projektiga mitte seotud arvetelt.

Seega, kuigi proportsionaalse meetodi puhul saab toetuse saaja sisendkäibemaksu maha arvata ainult osaliselt, ei ole võimalik ülejäänud osa sisendkäibemaksust proportsionaalse meetodi korral abikõlblikuks lugeda.

Käibemaks on Euroopa Regionaalarengu Fondist finantseerimiseks abikõlblik üksnes juhul, kui käibemaksukohustuslasest toetuse saaja kasutab oma raamatupidamises käibemaksu otsearvestuse meetodit.

Käibemaksu otsearvestuse korral on käibemaksu kulu raamatupidamises seotud konkreetse arvega ning seega on võimalik tõendada, et see on seotud Euroopa Regionaalarengu Fondist rahastatava projektiga ning juhul, kui kaup või teenus soetatakse maksuvaba käibe tarbeks, on see toetuse saaja jaoks lõplik kulu.

Lõike 5 järgi on investeringud toetuse saaja valduses olevasse taristusse, mida ta kasutab näiteks hoonestusõiguse või rendilepingu alusel abikõlblikud, kui toetuse saaja suudab tagada erihoolekande taristu eesmärgipärase kasutamise 20 aasta jooksul projekti abikõlblikkuse tähtaja lõppemisest (vastavalt TAT § 26 lõikele 2). Taristu kasutamise tagamiseks sobivaks meetmeks võib olla taristu koormamine piiratud asjaõigusega. Vastava nõude võib esitada rakendusasutus tulenevalt TAT § 28 lõikest 2.

Lõige 6 täpsustab, millistes asulates on teenuseüksuste rajamine meetme tegevusest abikõlblik.

Punktis 1 seatakse kriteeriumiks, et ühe kuni 30-kohalise teenusüksuse võib luua asulasse (tulenevalt Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 6 lõigetest 2 ja 3 jaguneb vald asulateks, milleks on külad, alevikud, alevid ja vallasisesed linnad ning linn haldusüksusena on samades piirides ka asula) selliselt, et kõigi erihoolekande teenuskohtade osakaal moodustab kuni 10% küla, aleviku, alevi või linna alaliste elanike arvust. Tagamaks, et asulas ei oleks psüühilise erivajadusega isikute osakaal elanikkonnast ebaproportsionaalselt suur on seatud sisse 10% piirang. See aitab luua tingimused minimaalse vajaliku kogukondliku elukorralduse tagamiseks ja paremad eeldused võimekusele psüühilise erivajadusega isikuid ühiskonda integreerida.

Korruga mitme uue teenuseüksuse loomisel tuleb järgida vastavuskriteeriumit punktis 2, mille järgi on lubatud luua rohkem kui ühe kuni 30-kohalise teenusüksuse loomine asulatesse, kus on vähemalt 1000 alalist elanikku. Ka siinkohal rakendatakse piirangut, kus kõigi erihoolekande teenuskohtade osakaal võib olla kuni 10% asula alaliste elanike arvust.

Seatud piirangud tuginevad ühtlasi Vabariigi Valitsuse 25.11.2004 määrusest nr 335 „Asustusüksuse liigi, nime ja lahkmejoonte määramise alused ja kord“, kus on sätestatud, et tiheasustusega asula on üldjuhul vähemalt 300 alalise elanikuga ning sellest järgmine asula tasand (viidatud määruses alev või linn) on üldjuhul vähemalt 1000 alalise elanikuga tiheasustusega asula.

Lõige 7 annab teenuseüksuse üldise mõiste, mis koosneb ühiselt toimivatest teenuskohtadest, mis võivad olla ühes või mitmes hoones. Ühes hoones teenuse osutamisel tuleb tagada võimalus moodustada väiksemad peresarnase ja vajaduspõhise elukorraldusega grupid (maksimaalselt 10-le isikule ühes „peres“). Väiksem perepõhine üksus peab olema eraldi ruumiliselt piiritletav ja inimesele turvalise ning arenguks soodsa elukeskkonna ja -korraldusega. Isiku jaoks peab olema mõistetav, kuhu ta kuulub, kellega ta ühist elamispinda jagab, kes on vajadusel tema tugi ja millised on tema õigused ja kohustused.

Füüsilise keskkonna loomisel on vajalik lähtuda loomuliku elukeskkonna kujundamisest. Elukeskkonna piiritlemine muudab keskkonna isiku jaoks väiksemaks, turvalisemaks ja arusaadavamaks. Isikutele peab olema tagatud privaatne magamistuba koos isiklike asjade hoidmise võimalusega. Loodavad uued teenusüksused peavad sobituma kohalikku keskkonda, hoonete ja elumajade väljakujunenud arhitektuuri ja miljöösse. Ruumide planeerimisel peab

lähtuma kehtivatest tervisekaitseõuetest (sotsiaalministri 03.04.2002 määrus nr 58 „Täiskasvanute hoolekandeesutuse tervisekaitseõuded“).

Lõikes 8 tehakse erand teenuseüksuste loomisel, sest teenuste spetsiifikast tulenevalt ei ole võimalik tagada piisavalt efektiivselt teenuste osutamine hajutatult ööpäevaringse erihooldusteenuse teenuskohtade puhul ebastabiilse remissiooniga inimestele või kohtumääruse alusel teenusele paigutatud isikutele. Nende sihtgruppide puhul paragrahvi lõiget 6 ei kohaldata.

Ebastabiilne remissioon iseloomustab sümptomite kulgu, kus tegemist on ebastabiilse haiguse sümptomite taandumisega. Ebastabiilse remissiooni korral vahelduvad paranemise ja haiguse ägenemise hood pidevalt ja seisund on sageli muutuv. Seetõttu vajavad sellise haiguskuluga isikud suures mahus psühhiaatrilist abi ja viibivad sageli (mitu korda aastas) ravil psühhiaatriaiglas. Ühtlasi vajavad ebastabiilse remissiooniga psüühikahäirega isikud sagedast rahustamist, jälgimist ja vajadusel ka ohjeldusmeetmete kasutamist. Sellisele sihtrühmale sobiv toetav keskkond peaks sisaldama nii vähest stimulatsiooni kui võimalik, olema kindlalt struktureeritud ja muutumatu ning juhendamine orienteeritud eelkõige ravist. Samas lähtutakse ka selle teenuse puhul normalisatsiooni printsiibist – teenuse keskkond ei peaks olema haiglasarnane vaid pigem kodusarnane ning toetama isiku iseseisvat toimetulekut.

Isik paigutatakse ööpäevaringset erihooldusteenust saama kohtumääruse alusel, kui isikul on raske psüühikahäire, mis piirab tema võimet oma käitumisest aru saada või seda juhtida ning isik on tuvastatud endale või teistele ohtlikuks ning muud abinõud ei ole osutunud küllaldaseks. Kui ööpäevaringset erihooldusteenust osutatakse kohtumäärusealusel, on teenuseosutaja kohustatud tagama, et isik ei lahkuks teenuse osutamise ruumidest ega territooriumilt ilma teenuseosutaja poolt tagatud saatjata ning ühtlasi tagama ka pideva kontrolli ja ülevaate isiku liikumise, asukoha ja tegevuste üle. Teenuse osutamise keskkonnas tuleb täita kõiki isiku turvalisust puudutavaid nõudeid ning arvestada ka seda, et isik ei seaks ohtu ennast või teisi (jälgimise võimalus, turvameetmete kasutamine, võimalus isiku rahustamiseks ja eraldamiseks, meditsiinilise abi kättesaadavus). Teenuse osutaja võib Kohtumääruse alusel teenusele suunatud isiku puhul kasutada isiku liikumisvabaduse piiranguna ainult eraldamist selleks spetsiaalselt kohandatud eraldusruumis. Eraldusruumis viibimise ajal peab isik jätkuvalt olema teenuseosutaja pideva järelevalve all kuni kiirabiteenuse osutaja või politsei saabumiseni. Ruumide kujundamisel tuleb lähtuda võimalusest tagada isikule privaatsus ja iseseisvat toimetulekut toetav teenuse keskkond, kuid ühtlasi täitma kõiki sihtgrupi raskusest tulenevaid turvalisusmeetmeid ja piiranguid.

Lõikes 9 tuuakse viide mitteabikõlblike kuludele kulude loetelule ühendmääruses.

Määruse § 8 määratleb toetuse maksimaalse osakaalu, milleks on lõike 1 kohaselt kuni 85% abikõlblikest kuludest.

Lõige 2 määratleb, et toetuse täpsem osakaal ja toetuse piirsumma projektide lõikes määratakse investeringute kavas. Muuhulgas lähtutakse rakenduskavas sätestatud osakaalust ning riigiabi reeglistikuga sätestatud piirmääradest.

Määruse §-s 9 on reguleeritud meetme tegevuse raames rahastatavate projektide riigiabiga seonduvad küsimused.

Kui antav toetus on üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antav riigiabi, siis kohaldatakse abi andmisel Euroopa Komisjoni 20. detsembri 2011 otsuse „Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes“ tingimusi. Meetme tegevuse raames toetatavad tegevused mahuvad komisjoni otsuse artikli 2 lg 1 punkti c alla kuna luuakse taristu ööpäevaringse erihoolduse pakkumiseks ning tagatakse võimalused psüühilise erivajadusega

inimestele (ebasoodsas olukorras olev elanikkonnarühm) vajalike teenuste osutamiseks ja nende sotsiaalseks kaasamiseks kogukonda. Selle otsuse alusel antud riigiabi puhul ei ole vaja teavitada Euroopa Komisjoni toetuse andmisest ning seega ei kohaldu neile ka konkurentsiseaduse § 30¹ lõiget 2¹. Kuna Euroopa Komisjon ei tee eeltoodud 20. detsembri 2011 otsuse alusel antud abi osas otsuseid, ei kohaldu ka piiranguid riigiabi andmise alustamise osas. Toetuse saaja peab teenuse osutamise õiguse perioodi vältel ja vähemalt kümne aasta jooksul pärast ülesande täitmise lõppu tagama kogu sellise teabe kättesaadavuse, mille alusel on võimalik otsustada, kas määratud hüvitis on kokkusobiv eelnimetatud komisjoni otsusega.

RA vaatab läbi kõik investeeringute kavasse planeeritavad projektid lähtuvalt riigiabi andmise põhimõtetest ning vajadusel esitab Euroopa Komisjonile riigiabi teatise koos vajalike lisadega riigiabi andmist lubava otsuse saamiseks. Riigiabi teatis esitatakse juhul, kui tegemist on riigiabiga, aga komisjoni 2011. a otsus ei kohaldu või kui pole üheselt selge, kas otsus kohaldub või mitte. Sellisel juhul algab abikõlblikkuse periood taotluse esitamisega RÜ-le ning projekti ettevalmistavate tegevustega võib alustada enne Euroopa Komisjonilt riigiabi loa saamist omal vastutusel peale taotluse RÜ-le esitamist.

Määruse 3. peatükk reguleerib investeeringute kava koostamise tingimusi ja korda.

Kooskõlas STS §-ga 15 antakse meetmest toetust investeeringute kava alusel. Nõuded investeeringute kavale tulenevad STS § 15 lõikest 4.

Määruse § 10 kohaselt algatab investeeringute kava koostamise RA ning teavitab sellest erinevates allikates. Investeeringute kava taotlused esitatakse määruse Lisas 1 toodud vormil ning esitatakse RA antud tähtajaks.

Investeeringute kava koostamine toimub kaheosalisena. Üks osa koostatakse määruse § 6 punktis 1 toodud tegevuste rahastamiseks ning teine osa määruse § 6 punktis 2 toodud tegevuste rahastamiseks. Taotluse hindamine toimub sarnaselt, kuid investeeringute kava koostamisel koostatakse kaks teineteisest eraldi nimekirja. Kui määruse § 6 punktis 1 toodud tegevus on suunatud seni tegutsevate suurte asutuste ümberkujundamisele, siis määruse § 6 punktis 2 toodud tegevus loob juurde täiendavaid kohti, mille järele on riigis jätkuvalt oluline nõudlus. Samas ei ole viimase puhul lubatud ööpäevaringsete erihooldusteenuste loomine vaid loodavad teenuskohad on suunatud peamiselt kogukonnas elamise ja toetatud elamise teenustele. § 6 punktis 1 nimetatud tegevuste rahastamisel on potentsiaalsete taotlejate määratlemisel arvestatud sotsiaalkaitseministri 16. detsembri 2014. a käskkirja nr 233 kinnitamise hetkega, sest siis kinnitati Erihoolekande arengukava rakendusplaani 2015–2020 lisana Investeeringuvajaduse kaardistus psüühilise erivajadusega isikute hoolekande taristu arendamiseks⁵. Vastavaid asutusi oli kokku 16 ning neis teenust osutanud juriidilisi isikuid 9 (vt Tabel). Asutusel on võimalik taotleda reorganiseerimist maksimaalselt selles ulatuses, millises tal on olemas haldusleping riigieelarveliste ööpäevaringsete erihooldusteenuste pakkumiseks.

Tabel. Määruse § 6 punkti 1 alusel võimalikud reorganiseeritavad asutused.

Asutus/ Teenusepakkuja	Maakond
AS Hoolekandeteenused Sõmera Kodu	Saaremaa
AS Hoolekandeteenused Võisiku Kodu	Jõgevamaa
AS Hoolekandeteenused Valkla Kodu	Harjumaa
AS Hoolekandeteenused Koluvvere Kodu	Läänemaa
AS Hoolekandeteenused Erastvere Kodu	Põlvamaa

⁵ Investeeringuvajaduse kaardistus psüühilise erivajadusega isikute hoolekande taristu arendamiseks
http://www.sm.ee/sites/default/files/content-editors/eesmargid_ja_tegevused/Sotsiaalhoolekanne/Puudega_inimetele/investeeringud_erihoolekande_taristus.doc

OÜ Pariisi Erihoolduskeskus	Viljandimaa
SA Koeru Hooldekeskus	Järvamaa
AS Hoolekandeteenused Sillamäe Kodu	Ida-Virumaa
AS Lõuna-Eesti Hooldekeskus Hellenurme	Valgamaa
MTÜ Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus	Võrumaa
AS Hoolekandeteenused Imastu Koolkodu	Lääne-Virumaa
AS Hoolekandeteenused Tori Kodu	Pärnumaa
AS Lõuna-Eesti Hooldekeskus Karksi	Viljandimaa
SA Viljandi Haigla	Viljandimaa
MTÜ Paju Pansionaadid	Valgamaa
MTÜ Valgamaa Tugikeskus	Valgamaa
SA Narva-Jõesuu Hooldekodu	Ida-Virumaa

Nagu näitab ka eeltoodud tabel ei ole taotlejate õiguslik vorm piiratud. Seega, näiteks seniste teenusepakkujate hulgas, kellel on õigus investeeringute kavasse taotluse esitamiseks käesoleva määruse § 6 punkti 1 alusel, on nii aktsiaselts, osaühing, mittetulundusühing kui ka sihtasutus. Nende asutajate hulgas on muuhulgas omakorda nii kohalikke omavalitsusi, riik kui ka eraisikuid.

Selline jaotus erinevate tegevuste vahel on vajalik, et oleks tagatud parem panustamine meetme tulemusindikaatorisse. Rakenduskava järgi on meetme tulemusindikaatoriks iseseisvat toimetulekut toetavate teenuste ja ööpäevaringsete institutsionaalsete hooldusteenuste kohtade suhtarv erihoolekandes. Selle muutus on rakenduskavas planeeritud 1,1-lt 3,6-le. Seega on oluline, et kogukondlike teenuste hulk kasvaks kiiremini kui ööpäevaringse erihooldusteenuse kohtade arv ning planeeritud on ka viimse osas vähenemine läbi kvaliteetsema hindamissüsteemi juurutamise. Vastavad täiendavad tegevused on planeeritud Erihoolekande arengukava aastateks 2014-2020 rakendusplaanis ning nende elluviimine on alanud juba aastal 2015. Toetamiseks süsteemi ümberkujundamist deinstitutionaliseerimise põhimõtetest lähtuvalt on vajalik kaardistada tänaste institutsionaalsetel teenustel viibivate isikute teenusevajadus ja potentsiaal kogukonnapõhisemale teenusele liikumiseks. Selleks töötab erihoolekande arengukava ekspertgrupp välja tõenduspõhise hindamismetoodika/instrumendi, mille tulemusel peab selguma isikute juhendamise maht ja sisu isiku hindamise hetkel ja suunised isiku juhendamiseks. Ümberhindamiste eesmärk on teada saada, kas isik saaks hakkama vähema juhendamisega või siis tema potentsiaal kergemale ja toetavamale teenusele liikumiseks. Täna on isikud rehabilitatsiooniplaani alusel hinnatud ööpäevaringsele erihooldusteenusele, kuid ei selgu nende potentsiaal kogukonnapõhisemale teenusele liikumiseks.

Planeeritud jaotus väljundindikaatori täitmisel on esimese tegevuse osas 1200 teenuskohta ning teise tegevuse raames täiendavalt loodud 200 teenuskohta. Selline võimalik jaotus tuleneb erihoolekande arengukava eesmärkidest ning tugineb seniste asutuste teenuskohtade mahu ja kogukonnapõhiste teenuste täiendava vajaduse suhtel (oluline on, et ka seniste suurte asutuste baasil luuakse kogukonnapõhiseid teenuskohti). Täpsem jaotus selgub peale investeeringute kava taotluste menetlemist ja investeeringute kava kinnitamist, kuid sellise jaotuse alusel on kavandatud vahendite proportsionaalne jaotus kahe määruse §-s 6 toodud tegevuse vahel.

Määruse § 11 täpsustab investeeringute kava taotlusele esitatavaid tingimusi. Lõike 1 punkti 5 järgi peab projekti minimaalne taotletav summa olema vähemalt 40 000 eurot. Selline piirang on seotud eesmärgiga piirata administratiivset koormust taotluste menetlemisel ning summa on keskmine teenuskoha maksumus arvestades meetme kogusummat ja seatud väljundindikaatorit.

Lõige 2 täpsustab, et taotlused tuleb esitada TAT raames toetatava kahe tegevuse (TAT § 6 punktid 1 ja 2) osas eraldi. Eelarve summa planeeritakse investeeringute kava koostamisel kahe tegevuse osas eraldi ja vaid viimaste rahastatavate projektide korral tegevuste rahastamiseks

planeeritud eelarvete jäägid ühendatakse (vastavalt TAT 13 lõikele 6), et tagada vahendite efektiivsem rakendamine.

Määruse § 12 sätestab esitatud projektide investeeringute kava taotluste hindamiseks valikukomisjoni moodustamise. Komisjon moodustatakse ministri käskkirjaga nagu ka selle töökord. Võimalik valikukomisjoni koosseis on kuueliikmeline ning sinna kuuluvad hindajatena kolm Sotsiaalministeeriumi esindajat ning Sotsiaalkindlustusameti, Siseministeeriumi ja Rahandusministeeriumi esindaja. Valikukomisjoni esimees on Sotsiaalministeeriumi esindaja. Komisjon võib oma töösse kaasata eksperte erinevate osade osas täpsemate hinnangute saamiseks.

Määruse § 13 toob välja hindamise üldised kriteeriumid, mis tulenevad rakenduskava seirekomisjoni poolt kinnitatud kriteeriumitest. Neid on omakorda täpsustatud hindamistabelis määruse lisas 2. Viimase alusel annab valikukomisjon projektidele hindepunkte.

Määruse lisas 2 esitatud hindamislehel on üldised valikukriteeriumid jaotatud viieks üldise kriteeriumi rühmaks (sulgudes rühma osakaal 100-st %-st):

- 1) projekti mõju meetme eesmärkide saavutamisele (30% koondhindest);
- 2) projekti põhjendatus (30% koondhindest);
- 3) projekti kuluefektiivsus (25% koondhindest);
- 4) toetuse taotleja suutlikkus projekti edukalt ellu viia (15% koondhindest).

Hindamise korraldamiseks ja kriteeriumite ühetaoliseks kohaldamiseks töötatakse välja ja kinnitatakse hindamisjuhend, milles täpsustatakse kriteeriumite sisu ning määratletakse hindamise aluseks olevad kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed näitajad. Need kinnitatakse ministri käskkirjaga sarnaselt valikukomisjoni koosseisule ja töökorrale. Hindamisjuhend tehakse kättesaadavaks investeeringute kava taotluse esitanud taotlejatele koos investeeringute kava koostamise algatamisega mh Sotsiaalministeeriumi ERF 2014-2020 meetme tegevuse 2.5.1 „Erihoolekandeesutuste reorganiseerimine“ teemalehel (<http://www.sm.ee/et/euroopa-regionaalarengu-fond-0#2.5.1%20Erihoolekandeesutuste%20reorganiseerimine>).

Valikukomisjoni otsused tehakse konsensuslikult. Erinevate hindamiskriteeriumite hindepunktide summeerimisel saadakse projekti koondhinne. Projektide koondhinnete alusel moodustatakse kaks projektide eelistusnimekirja, kus esimesel kohal on kõrgeima koondhinde saanud projekt. Üks nimekiri koostatakse määruse § 6 punktis 1 toodud tegevuste rahastamiseks ning teine määruse § 6 punktis 2 toodud tegevuste rahastamiseks. Nimekirja ei arvata projekti, mille punktide summa on väiksem kui 50.

Lõike 6 järgi, juhul kui meetme tegevuse eelarve jääk kujuneb planeeritud tegevuste (§ 6 punktid 1 ja 2) summas, suunatakse vahendid esmalt projektile, mis mahuks eelarve sisse. Kui mõlemad mahuksid eelarvesse, eelistatakse suurema väljundindikaatori panusega projekti. Kui kumbki ei mahu eelarvesse, eelistatakse väiksema ERF summaga projekti ning tehakse taotlejale ettepanek projekti rakendamiseks (vastavalt TAT § 14 lõikele 2).

Määruse § 14 reguleerib investeeringute kava koostamist. Investeeringute kava koostamise tähtjaks on 90 tööpäeva investeeringute kava taotluste esitamise tähtpäevast (mis omakorda on vähemalt 60 tööpäeva investeeringute kava koostamise väljakuulutamisest RA poolt) arvates. Selle aja jooksul peab RA esitama Vabariigi Valitsusele meetme tegevuse investeeringute kava.

Lõige 3 täpsustab, et kui projekt on saanud piisavalt kõrge koondhinde (vähemalt 50 punkti vastavalt § 13 lõikele 4) lisatakse projekt lisanimekirja ning selle rahastamine on võimalik juhul kui mõni põhinimekirjas projekt jääb rakendama või muul põhjusel on meetme tegevuse eelarves veel täiendavalt vahendeid.

Vastavalt lisanimekirjale tehakse toetuse taotlejale omakorda ettepanek projekti rakendamiseks. Kui projekti ei soovita rakendada arvatakse see investeeringute kavast välja ja tehakse vastav investeeringute kava muudatus. Seejärel tehakse vastav ettepanek nimekirjas järgmisele taotlejale. Juhul kui projekti oleks võimalik rahastada ERF vahenditest väiksemas mahus kui investeeringute kavast kinnitatud maksimaalses summas ning taotleja keeldub projekti rahastamisest väiksemas mahus, ei arvata projekti investeeringute kavast välja, sest võib olla võimalik, et hiljem on meetme tegevuse jääk sedavõrd suurem, et võiks olla võimalik projekti rahastamine täismahus.

Määruse § 16 sätestab investeeringute kava muutmise alused. Investeeringute kava muutmine juhul kui kinnitatud investeeringute kava projektid on rakendatud toimub investeeringute kava koostamisega samadel tingimustel ja samas korras. Muudatuse võib vabade vahendite olemasolul tingida ka investeeringute kavaga kinnitatud projektile antava toetuse summa suurendamine, sh näiteks projekti kallinemisel läbiviidud hangete tulemusena.

Määruse 4. peatükis sätestatakse projektide elluviimise ja muutmise tingimused ja kord.

Määruse § 17 reguleerib toetuse taotluse esitamist. Taotluse võib esitada investeeringute kavast sisalduva projekti kohta. Taotlus tuleb esitada RÜ-le investeeringute kavast sätestatud tähtpäevaks struktuuritoetuse registri kaudu. Juhul kui register ei tööta, esitab toetuse taotleja taotluse Lisas 3 kinnitatud vormil koos juurdekuuluvate dokumentidega RÜ-le elektronposti teel või ühes eksemplaris elektroonilisel andmekandjal digitaalselt allkirjastatuna.

Määruse § 18 sätestab nõuded taotlejale. Taotluse võib esitada RÜ-le investeeringute kavast nimetatud taotleja. Taotleja peab vastama Vabariigi Valitsuse 21. augusti 2014. a määruse nr 133 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse taotlemise ja taotluste menetlemise nõuded ja tingimused toetuse andmise tingimuste kehtestamiseks” (edaspidi *taotluste menetlemise määrus*) §-s 2 toodud nõuetele. Taotlejal peab olema omafinantseeringu ja mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikkus vastavalt taotluste menetlemise määruse § 3 lõigetele 1,2 ja 4. Vastav info peab kajastuma ka esitatud finantsanalüüsis.

Määruse § 19 sätestab nõuded taotlusele. Taotlus koostatakse vastavalt taotluste menetlemise määruse § 4 lõikele 1. Taotlus peab vastama investeeringute kavast toodud infole Taotletava toetuse summa ja selle osakaal abikõlblikest kuludest peavad vastama esitatud finantsanalüüsile, kuid ei tohi ületada investeeringute kavaga kinnitatud toetuse summat ja osakaalu.

Määruse § 20 sätestab toetuse taotleja kohustused lisaks STS § 21 lõikes 2 toodule.

Määruse § 21 kirjeldab taotluse menetlemise etapid ning sätestab taotluse menetlemise tähtajaks 45 tööpäeva alates taotluse registreerimisest. Kui taotluses avastatakse puudusi, teatatakse sellest viivitamatult taotlejat ja antakse puuduste kõrvaldamiseks mõistlik tähtaeg, mille võrra pikeneb taotluse menetlemise tähtaeg. Menetlusaja sees sisaldub ka RA-lt hinnangu küsimine esitatud projekti lahenduse (teenusekohtade rajamise kava ja jaotus, kavandatud hoonestus jms) kohta ning taotluse vastavusele investeeringute kava koostamiseks esitatud taotlusega. RA hindab, kas investeeringute kava koostamiseks esitatud taotluse hindamisel olulised asjaolud (väljundnäitaja, planeeritud tegevused, eelarve, sh omafinantseering jms) on muutumatud ning ei mõjuta projekti eesmärgipärast elluviimist.

Määruse § 22 sätestab taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrolli. Taotleja ja taotluse nõuetele vastavust kontrollib RÜ.

Määruse § 23 sätestab taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise tingimused ja sellest teavitamise korra. Taotlejale saadetakse tema taotluse kohta tehtud otsus elektrooniliselt või tehakse teatavaks struktuuritoetuse registri vahendusel, kui taotlus on esitatud registri vahendusel, hiljemalt viie tööpäeva jooksul otsuse tegemisest.

Määruse § 24 sätestab taotluse osalise ja kõrvaltingimusega rahuldamise vastavalt taotluste menetlemise määruse §-le 9.

Lõike 2 kohaselt võib taotluse osaliselt rahuldada tingimusel, et taotleja on nõus RÜ ettepanekuga taotletud toetuse summa vähendamiseks või projektis kavandatud tegevuste muutmiseks. Kui taotleja ei ole nõus ettepanekuga, teeb RÜ taotluse rahuldamata jätmise otsuse. Sellest tulenevalt peab RÜ andma taotlejale võimaluse esitada oma seisukohad enne taotluse osalise rahuldamise otsuse tegemist.

Kõrvaltingimuseks võib olla näiteks mõne taotluses sisalduva lisadokumendi saabumise tähtaja määramine või mingid täiendavad tegevused, mida ei ole loetletud taotluses, kuid mis tuleb toetuse saajal konkreetseks tähtjaks täita, et toetust saada. Lõike 3 kohaselt taotluse tingimusliku rahuldamise otsuse põhjal ei teki toetuse saajal õigust toetuse maksetele. Õigus toetusega seotud maksetele tekib toetuse saajal alles pärast otsuses sätestatud tingimuse täitmist.

Määruse § 25 sätestab, et taotluse rahuldamise otsust võib muuta RÜ või toetuse saaja algatusel. Lõike 2 järgi on RÜ-l õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest juhul, kui soovitava muudatuse läbi ei pruugi olla saavutatav projekti oodatav tulemus või projekti ei suudeta lõpule viia tegevuste abikõlblikkuse perioodil. RÜ esitab otsuse muutmise taotluse hinnangu saamiseks RA-le.

Määruse 5. peatükis sätestatakse toetuse saaja, RÜ ja RA ülesanded.

Määruse § 26 sätestab toetuse saaja õigused ning kohustused lähtudes STS §§-st 23, 24 ja 26.

Lõigetes 2 ja 3 toodud piirangud on vajalikud, et tagada erihoolekande teenuste osutamise jätkusuutlikkus taristul, millesse antud määruse alusel panustatakse. Jätkusuutlikkuse tagamiseks on oluline, et rajatavad teenuseüksused jätkavad tegutsemist ning pikema perioodi jooksul oleks tagatud juba väljaarendatud teenuskohtade kasutamine. Tegemist on riigile olulise taristuga, mis võib olla erasektori omandis. Seega kohustub toetuse saaja tagama 20 aasta jooksul abikõlblikkuse tähtaja lõppemisest (või projekti kõigi tegevuste lõppemisest ja lõpparuande kinnitamisest juhul kui see toimub enne toetuse taotluse rahuldamise otsuses kinnitatud abikõlblikkuse tähtaega) erihoolekande taristu eesmärgipärase kasutamise vastavalt taotluse rahuldamise otsusele. Nimetatud tähtaja valikul on lähtutud sellest, et igal hoonel, masinal ja seadmel on maksumus ja mõistlik kasutusiga. Kasutusea pikkus sõltub mitmest asjaolust: 1. füüsiline kulumine; 2. aegumine (mittevastavus aja nõuetele). Kui hoone, masina või seadme kasutusiga lõpeb, loetakse nad amortiseerunuteks ja soetatakse või ehitatakse nende asemele uued. Hoonete kasutuseaks loetakse raamatupidamises tavaliselt 25...50 aastat, selle aja möödudes on neid vaja kas kapitaalselt remontida või uued ehitada. Euroopa Komisjoni tulu-kulu analüüsi juhend annab muu taristu amortiseerimise perioodika 10-15 aastat. Lähtudes eeltoodud asjaolust on määruuses seatud tähtjaks 20 aastat.

Lõige 2 sätestab eeltoodust lähtuvalt 20 aastase kohustuse tagada toetuse kaasabil rajatud erihoolekande taristu eesmärgipärane kasutamine vastavalt taotluse rahuldamise otsusele välja arvatud juhul, kui tegevuste muudatused on kooskõlastatud rakendusasutusega. Seega on toetuse saajal kohustust korraldada oma tegevus selliselt, et peale viimase projektipõhise väljamakse saamist (ja abikõlblikkuse perioodi lõppu) 20 aastat oleks loodud teenuseüksustes tagatud erihoolekandeteenuste osutamine. Teenuste osutamise kohustus ei sõltu otseselt sellest, milliste erihoolekandeteenuste osutamiseks vajalike teenuskohtade loomiseks taotles toetuse saaja toetust, kuivõrd aja jooksul võib muutuda teatavate teenuste osutamise vajadus konkreetsetele klientidele või antud piirkonnas. Toetuse saajal on võimalik kooskõlastatult rakendusasutusega muuta tegevuste loetelu, mille osutamise kohustus temal 20 aasta jooksul lasub. Selle kohustuse täitmise tagamiseks on käesoleva määruse § 28 lõikes 2 sätestatud

rakendusasutuse õigus nõuda rajatava erihoolekande taristu koormamist piiratud asjaõigusega toetuse eesmärgipärase kasutamise tagamiseks.

Lõike 3 kohaselt kohustub toetuse saaja enda omandis oleva käesoleva TAT-i alusel rajatud taristu võõrandamiseks ja tervikuna teisele isikule kasutada andmiseks, käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud perioodi jooksul, saama rakendusasutuselt nõusoleku.. Selline nõusolek antakse juhul, kui on tagatud erihoolekande taristu eesmärgipärase kasutamise jätkumine vastavalt taotluse rahuldamise otsusele.

Lõikes 4 on sätestatud toetuse saaja kohustus esitada RÜ-le hankedokumentid ja nende muudatused, hankekomisjoni otsuste koopiad, hankelepingu koopiad ning hankelepingu muudatused.

Toetuse saajal on õigus ära kuulamisele. Toetuse saajale antakse tulenevalt STS § 23 lõikest 2 võimalus esitada oma seisukohad enne: ettekirjutuse tegemist; taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamist või muutmist, välja arvatud juhul, kui toetuse saaja taotlus rahuldatakse täielikult; finantskorrektsiooni otsuse tegemist.

Taotleja on kohustatud tõendama, et taotluses esitatud teave vastab käesolevas määruses sätestatud nõuetele ja tingimustele ning esitama rakendusüksuse nõudmisel lisateavet või täiendavaid dokumente nõutud vormis ja tähtaja jooksul, tõendama rakendusüksuse nõudmisel projekti omafinantseeringu ja mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikkust, võimaldama kontrollida taotleja vastavust nõuetele, sealhulgas teha kohapealset kontrolli ning teavitama RÜ-d viivitamata taotluses esitatud andmetes toimunud muudatustest või ilmnenu asjaoludest, mis võivad mõjutada taotluse kohta otsuse tegemist. Taotlejal on kohustus viivitamatult informeerida RÜ-d muudatustest toetuse saaja omandisuhetes.

Määruse § 27 sätestab RÜ ülesanded lisaks STS § 8 lõikes 2 loetletud ülesannetele.

Kestvuse nõude kontrolli ning puhastulu teenimise üle kontrolli teostamine on kirjeldatud lõike 1 punktis 6. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artiklile 71 peab maksma Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidelt saadud toetuse tagasi, kui viie aasta jooksul alates toetusesaajale lõppmakse tegemisest ei ole projekti elluviimise tulemusena soetatud vara ning rajatud või rekonstrueeritud infrastruktuuriobjekti säilitatud ja kasutatud sihtotstarbeliselt. Kestvuse nõude tagamiseks teostab RÜ järelkontrolli projektidele hiljemalt viie aasta jooksul pärast projekti abikõlblikkuse tähtaja lõppu veendumaks, et projekti elluviimise tulemusena soetatud vara ning rajatud või rekonstrueeritud infrastruktuuriobjekti säilitatakse ja kasutatakse sihtotstarbeliselt. Samas kontrollitakse ka, et projekt ei ole teeninud puhastulu või teeninud puhastulu ei ületa projekti abikõlblikest kuludest maha arvatud puhastulu.

Lõike 1 punkti 9 alusel peab RÜ kontrollima, et juhul kui toetust antakse Euroopa Komisjoni 20. detsembri 2011.a otsuse „Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes“ alusel, on teenuste eest hüvitamine kooskõlas komisjoni otsusega. Kontrolli tuleb teostada vastavalt komisjoni 2011. a otsuse artiklis 6 toodud nõudele teostada kontrolli liigse hüvitamise üle ning lõike 1 järgi peab kontroll toimuma vähemalt iga 3 aasta tagant. Kontrollimisel tuleb arvesse võtta konkreetsete teenuste osutamisega seotud kõiki riigi (sh kohalike omavalitsuste) vahenditest antud toetusi või muud abi, sh ka TAT § 10 lõikes 6 mainitud rahastust riigieelarvest teenuse osutamiseks. Kontrollima peab, kas tegevustulu ületab tegevuskulu ehk teisiti kas ei ole tekkinud otsuse artikli 6 tähenduses puhastulu, mille võrra *pro rata* põhimõttel tuleb toetust vähendada.

Vastavalt lõikele 2 teostab RÜ kõigi liht- ja riigihangetele kontrolli, mis on seotud lepinguga, mis esitatakse maksetaotluses toetuse maksmise alusena. Teostatav kontroll on täpsustatud ka lõike 1 punktis 5.

Määruse § 28 sätestab RA ja Sotsiaalkindlustusameti ülesanded.

Lõike 1 järgi annab RA lisaks STS §-s 7 loetletud ülesannetele RÜ-le hinnangu taotluses kirjeldatud projekti kohta arvestades mh investeeringute kava koostamiseks esitatud taotluses sisalduvat infot ning projekti finantsanalüüsi. Hinnangu andmine on ette nähtud ka taotluse muutmisel ja kehtetuks tunnistamisel.

Lõike 2 kohaselt on rakendusametusele õigus nõuda rajatava erihoolekande taristu koormamist piiratud asjaõigusega toetuse eesmärgipärase kasutamise tagamiseks (sh käesoleva määruse § 26 lõikes 2 toodud kohustuse täitmise tagamiseks). Nõuet võib rakendada nii toetuse saaja valduses kui ka omandis olevasse taristusse investeerimise ja teenuskohtade loomise korral.

Selline asjaõigusliku vahendi rakendamise võimalus on sätestatud käesolevas määruses mitte seaduse tasandil lähtuvalt sellest, et toetuse andmise näol on tegemist soodustava, mitte koormava haldusega. Seejuures on oluline ka asjaolu, et tegemist on tehinguliste, mitte seadusjärgsete kitsendustega, sest need tekivad eraldi sõlmitavast asjaõiguslepingust, mitte vahetult toetuse andmise otsusest (haldusaktist). Määrus näeb ette nende rakendamise võimaluse, rakendamise tingimused otsustaks rakendusametusele kaalutusõiguse alusel lähtuvalt toetuse saajast ning kinnisasja seisundist. Seega ei pruugi rakendusametusele iga taotleja puhul piiratud asjaõiguse seadumise nõuet rakendada.

Lõike 3 kohaselt teostab 15 aasta jooksul pärast struktuuritoetuse seaduse § 24 punktis 14 sätestatud tähtaja (kestlikkuse periood 5 aastat peale projekti abikõlblikkuse lõppu) lõppu erihoolekande taristu eesmärgipärase kasutamise üle kontrolli Sotsiaalkindlustusamet. Kontrolli teostamise eesmärgiks on veenduda, et taristu kasutamine toimiks eesmärgipäraselt vastavalt määruse § 26 lõikes 2 toodule ning et taristu võõrandamiseks ja tervikuna teisele isikule kasutada andmiseks oleks saadud rakendusametuse nõusolek. Nimetatud Sotsiaalkindlustusameti kohustus on kooskõlas ameti põhimäärusega, mille kohaselt on ameti ülesanneteks muuhulgas erihoolekandeteenuste osutamise tagamine ja rahastamine, järelevalve teostamine teenuste osutamise üle ning erihoolekandeteenuste saajate üle arvestuse pidamine ning muude õigusaktidega pandud ülesannete täitmine.

Määruse §-ga 29 sätestatakse toetuse kasutamisega seotud teabe, dokumentide ja aruannete esitamise kord. Lõike 1 kohaselt esitab toetuse saaja rakendusametusele projekti vahearuande määruse lisas 4 esitatud vormil kaks korda aastas. Lõike 2 kohaselt esitab toetuse saaja projekti lõpparuande rakendusametusele 60 kalendripäeva jooksul alates toetuse otsuses määratud projekti abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast, kuid mitte hiljem kui 2023. a 31. oktoobriks. Lõike 4 järgi teavitab RÜ RA-d aruannete kinnitamisest.

Määruse 6. peatükis sätestatakse toetuse maksmise ja finantskorrektsioonidega seonduv.

Määruse § 30 reguleerib toetuse maksmist. Lõikes 3 on kirjeldatud täiendavad dokumendid, mis toetuse saaja on kohustatud esitama koos esimese makstaotlusega. Lõike 4 kohaselt esitab toetuse saaja maksetaotluse RÜ-le struktuuritoetuse registri kaudu või registri väliselt väljatöötatud vormil.

Lõige 5 sätestab, et üldjuhul makstakse toetus välja tekkinud ja tasutud kulude alusel ühendmääruse § 14 lõike 1 punkti 1 kohaselt. Lõike 6 järgi on lubatud toetuse maksmine ka siis kui abikõlblik kulu on tekkinud ja see on toetuse saaja poolt omafinantseeringu ulatuses makstud.

Toetus makstakse välja vastavalt taotluse rahuldamise otsuses nimetatud toetuse osakaalule abikõlblikest kuludest ja mitte rohkem, kui on määratud toetuse piirsumma.

Lõppmakse tehakse toetuse saajale pärast projekti kulude abikõlblikkuse ja tegevuste elluviimise ja maksete tõendamist ning lõpparuande kinnitamist. Lõppmakse suurus on üldjuhul vähemalt 5% projekti abikõlbliku kogumaksumuse toetuse summast ning see sätestatakse taotluse rahuldamise otsuses. Erandkorras võib rakendusüksus vähendada lõppmakse suurus. Näiteks on olukorrad, kus mingi konkreetse kulu abikõlblikkuse küsimus on pikalt osapoolte vahel vaidluseks, kuid projekti sisulised tegevused on kõik lõpule viidud. Kuna toetuse saajale võib 5% vahendite kinnipidamine olla olulise rahalise mõjuga on RÜ-l õigus põhjendatud juhtudel teha väljamakseid ka ulatuses, mis jätavad lõppmakse summaks vähem kui 5% projekti toetuse summast.

Määruse § 31 määratleb finantskorrektsioonide otsuste tegemise ja tagasimaksete teostamise reeglistiku.

IV Määruse vastavus Euroopa Liidu õigusele

Käesoleva määruse aluseks on perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seadus ja selle alusel antud õigusaktid, mis omakorda on kooskõlas vastava ELi õigusega. Käesolev määrus on kooskõlas järgmiste EL määrustega:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1301/2013, 17. detsember 2013, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgiga seonduvaid erisätteid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006.

Määruses on arvestatud Euroopa Komisjoni 20. detsembri 2011 otsusega „Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes“.

V Määruse mõjud läbivatele teemadele

Keskkonnahoid ja kliima

Erihoolekande taristu arendamisega väheneb hoonete kasutusest tingitud negatiivne mõju keskkonnale. Tulenevalt uutele ehitavatele või rekonstrueeritavatele hoonetele kehtestatud kõrgematest soojapidavusnõuetest vähenevad hoonete kütte-(energia-)kuludega seonduvalt soojatootmise protsessist põhjustatud koormus keskkonnale. Vastavat muutust rakendamise raames eraldi ei hinnata.

Võrdsed võimalused

Määruses seatud eesmärkide täitmine mõjutab võrdsete võimaluste tagamist ühiskonnas. Olemasolevad hooned on ehitatud enam kui 30 aastat tagasi ja nendes ei ole sageli arvestatud kaasaegsete erihoolekandeteenuste osutamise põhimõtetega. Uutes ja rekonstrueeritavates hoonetes peavad tagatud olema ligipääsetavus ja liikumisvõimalused ning sellest tulenevalt peavad teenuskohad vastama ehitusseadustiku § 11 lõike 4 alusel kinnitatava ligipääsetavuse nõudeid reguleeriva määruse tingimustele. Eesmärk on luua hoonetes ja nende ümber liikumiskeskond, kus liikumisvõimalused on tagatud kõikidele sõltumata nende erivajadustest. Rajatav või rekonstrueeritav infrastruktuur on võrdselt kasutatav erinevatele sihtgruppidele.

Psüühilise erivajadusega inimestele tagatakse meetme tegevuse tulemusena paremad elamis-, õppimis- ja töötamistingimused. Neil on uutes teenuseüksustes kvaliteetsetel teenuskohtadel paremad võimalused olla aktiivsemad kogukonna liikmed ning leida ümbritsevas keskkonnas tegevusi, sh tööd või töösarnast tegevust, ja saada vajalikke teenuseid.

TAT-il puudub mõju soolise võrdsuse edendamisele ning ei sisalda tegevusi, mis panustavad otseselt soolise võrdõiguslikkuse edendamisse. TAT ei panusta soolise võrdõiguslikkuse edendamisse läbi sooküsimuste lõimimise TAT ettevalmistamisse, rakendamisse ja seiresse.

Mõju infoühiskonna edendamisele

Meetme tegevusel puudub oluline mõju infoühiskonna edendamisele.

Mõju regionaalarengule

TAT mõjutab regionaalarengut läbi erihoolekandeteenuste ühtlasema pakkumise piirkondade lõikes. Näiteks kui reorganiseerida 300-kohaline asutus ja jaotada 10 erineva asustusüksuse vahel, on tulemuseks teenuse pakkumise ühtlustumine piirkondlikult. Läbi Sotsiaalkindlustusameti on inimestel võimalik taotleda teenustele piirkondlikult, mh arvestades, et neil oleks võimalik saada teenuseid oma senisele elukohale võimalikult lähedal. Varemalt oleks neil 300-l inimesel olnud võimalus taotleda teenust vaid ühes kohas.

Teisalt mõjutab regionaalarengut ka teenuskohtade liikumine pigem suurematesse keskustesse kuna varasemalt loodi psüühilise erivajadusega inimestele suunatud erihoolekande asutusi sageli eraldatud kohtadesse ja teistest inimestest eemale. Nende asutuste reorganiseerimine viib teenuskohad omakorda lähemale väiksematest asustusüksustest suurematesse. See on otseses seoses sooviga kaasata psüühilise erivajadusega inimesi paremini kogukondadesse, sh ka tööturule.

Suuremates asustusüksuste eelistamine aitab tagada paremini kättesaadavad avalikud teenused. Muuhulgas on tööandjatel on lihtsam värvata töötajaid – seda nii teenuseüksustest kui ka loodavates teenuseüksustes töötamiseks. Loodavate teenusüksuste asukohtade valikul peab lähtuma Vabariigi Valitsuse 03.04.1995 määrusest nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine“ ja regionaalministri 22.12.2006 määrusest nr 9 „Asustusüksuste nimistu kinnitamine ning nende lahkmejoonte määramine“. Määrustele tuginedes on lubatavate teenuseüksuste asukohtadena arvestatud käesolevas määruses alevikud, alevid ja linnad. Valitsuse määruse alusel on alevik üldjuhul vähemalt 300 alalise elanikuga tiheasustusega asula ning alev ja vallasisene linn on üldjuhul vähemalt 1000 alalise elanikuga tiheasustusega asula.

Meetme tegevuse mõju riigivalitsemise eesmärkidele

Planeeritud tegevuste edukas läbiviimine toetab ühtlast arengut ja elukvaliteedi kasvu terves riigis, toetades erivajadustega inimeste paremat kaasamist ühiskonda. Sellega koos areneb kohalike omavalitsuste võimet ja pädevust osutada vajalike sotsiaalteenuseid.

Meetme tegevuse raames soodustatakse avalike teenuste osutamisel koostööd erihoolekandeteenuste osutajate, kohalike omavalitsuste ning muude (sh sotsiaal-) teenuste osutajate vahel, sest majutusega teenuste pakkumisega kaasneb sageli ka toetavate ja tugiteenuste vajadus.

TAT väljatöötamisel on tuginetud 2014. aasta septembris kinnitatud erihoolekande arengukavas seatud eesmärkidele. TAT-i koostamisel korraldati 2015. aasta jaanuaris osapoolte kaasamiseks infoseminar ning selle raames edastati määruse eelnõu tööversioon ka osalejatele tagasiside saamiseks. Arvamusi esitasid Rahandusministeerium, AS Hoolekandeteenused, AS Lõuna-Eesti Hoolekandekeskus ning teised erihoolekandeteenuste pakkujad.

VI Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused

Meetme 2.5 „Hoolekande taristu arendamine, keskkonna kohandamine puuetega inimeste vajadustele vastavaks“ tegevuse 2.5.1 „Erihoolekandeesutuste reorganiseerimine“ toetuse eelarve on 47 600 000 eurot, mis moodustab maksimaalselt 85% meetme tegevuse kogueelarvest. Kokku on meetme tegevuste projektide maksumus planeeritud 56 000 000 eurot. Sõltuvalt täiendavatest toetuse saajate poolsetest investeeringutest võib meetme tegevuse kogusumma kujuneda ka suuremaks. Eestipoolne riiklik kaasfinantseering on meetme tegevuses planeeritud 6 132 000 eurot. Summast kaetakse AS Hoolekandeteenused projektide kaasfinantseering kuna teenuseosutaja seniste majandustulemuste alusel ei oleks võimalik eeldada ettevõtte endapoolset võimekust selle tasumiseks. Seega on see riigi kui omaniku ülesandeks täiendavate investeeringute kaasrahastamiseks vahendeid lisada. Teiste teenusepakkujate omafinantseeringut riiklikest vahenditest ei ole planeeritud.

Meetme tegevuse 2.4.2 EL toetuse summa kokku ja hinnanguliselt aastate lõikes on esitatud alltoodud tabelis (eurodes):

Aasta	EL toetuse summa	Riiklik kaasfinantseering	Omafinantseeringu summa	Kokku maht
2015	0	0	0	0
2016	952 000	117 600	50 400	1 120 000
2017	2 380 000	294 000	126 000	2 800 000
2018	4 760 000	588 000	252 000	5 600 000
2019	11 900 000	1 470 000	630 000	14 000 000
2020	11 900 000	1 722 000	378 000	14 000 000
2021	10 948 000	1 352 400	579 600	12 880 000
2022	4 760 000	588 000	252 000	5 600 000
KOKKU	47 600 000	6 132 000	2 268 000	56 000 000

Ehitatavate, rekonstrueeritavate, ostetavate või renoveeritavate hoonete ülalpidamise kulud kaetakse toetuse saajate tuludest, mille allikaks on Sotsiaalkindlustusameti poolt lepingute alusel eraldatavad teenuskohtade järgsed summad ning teenuse saajate omaosaluse tasud (sh ka riigieelarvest kompenseeritav omaosaluse osa juhul kui teenuse saajal ei ole endal piisavalt vahendeid).

Reorganiseerimise raames täiendavaid ööpäevaringse erihoidusteenuse teenuskohti ei looda ning läbi hindamiskriteeriumite toetatakse projekte, mille tulemusel inimestele pakutavate teenuste osas ööpäevaringse erihoidusteenuse osakaal väheneks. Väiksema hoolduskoormusega teenuskohtade maksumus on riigieelarvest madalam ning selle mõju on võimalik täpsemalt hinnata jooksvalt peale taotlusvoorude läbiviimist ning projektide rakendumist.

Riigi eelarvestrateegias on planeeritud kooskõlas meetme tegevustega ööpäevaringse erihoidusteenuse rahastamise suurendamise piiramine ning kogukondlike teenuste (sh toetatud elamise ja kogukonnas elamise teenuse) pakkumise mahtude tõstmine ja hindade suurendamine. Samuti on eesmärgiks soodustada teenuseosutajaid aktiivsemalt pakkuma nõ kergemaid teenuseid, kus inimesed saavad olla aktiivsemad ja olla kaasatud täiendavatesse igapäevastesse tegevustesse. Kogukondlike teenuste pakkumise mahtusid tõstetakse ja hindasid suurendatakse arvestades Sotsiaalministeeriumi valitsemisala rahastamiskava.

Toetuse andmise administreerimisega seotud kulutused kaetakse toetusperioodi tehnilise abi vahenditest. Perioodil 2014–2020 on ühissätete määrustega lubatud administreerimise (tehnilise abi) kulude katteks kuni 4% liikmesriigile eraldatud vahendite kogumahust. Perioodil 2007–2013 on rakenduskavadega võetud tehnilist abi kasutusele 2% rakenduskavade kogumahust lubatud 4% asemel. Antud mahus vahendid on olnud piisavad struktuurivahendite administratsiooni ülalpidamiskulude katteks. Perioodil 2014-2020 on Rahandusministeeriumil planeeritud administreerimisega seotud kulutuste mahtu järgmise 10 aasta jooksul suurendada, tulenevalt tarbijahinnaindeksi ja keskmise palgakasvu prognoosist, kuid see jääb allapoole lubatud 4% piirmäära.

VII Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

VIII Eelnõu kooskõlastamine

Määruse eelnõu on kooskõlastatud eelnõude infosüsteemis ministeeriumidega ning määruse eelnõu esitati arvamuse avaldamiseks valdkondlikule komisjonile ("Sotsiaalse turvalisuse, kaasatuse ja võrdsete võimaluste arengukava 2016-2023" juhtkomitee), üleriigilistele kohaliku omavalitsuse üksuste liitudele (Eesti Linnade Liit ja Eesti Maaomavalitsuste Liit) ning Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liidule ja teistele erihoolekandeteenuste pakkujatele.

Määruse eelnõu kooskõlastasid märkustega Rahandusministeerium, Kultuuriministeerium ja Siseministeerium. Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium kooskõlastas määruse eelnõu märkusteta. Märkused ja arvamused esitasid eelnõule AS Hoolekandeteenused, MTÜ Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liit, MTÜ Eesti Omastehooldus ning MTÜ Iseseisev Elu.

Marika Priske
Kantsler